

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4524/23
14.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Светлане Павић и Александре Лековић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Лукачевић, адвокат из Београда, ул. Паунова бр. 69/19, против тужене Републике Србије-Министарство правде-Управа за извршење кривичних санкција, Специјална затворска болница Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ул. Косовска бр. 31, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П 4045/19 од 12.5.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и тужене и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 4045/19 од 12.5.2023. године у ставовима првом и другом изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 4045/19 од 12.5.2023. године, тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија – Министарство правде- Управа за извршење кривичних санкција, Специјална затворска болница да тужиоцу АА на име трошкова парничног поступка исплати износ од 125.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Изреком побијане пресуде Другог основног суда у Београду П 4045/19 од 12.5.2023. године, у ставу првом, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да му на име накнаде нематеријалне штете настале доношењем телесне повреде исплати укупан износ од 100.000,00 динара и то на име накнаде за

претрпљене физичке болове износ од 70.000,00 динара и на име накнаде за претрпљени страх износ од 30.000,00 динара, све са каматом обрачунатом у складу са Законом о висини стопе затезне камате, почев од 12.5.2023. године, као дана доношења одлуке па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом извршења. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 230.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, односно разлику између досуђених 70.000,00 динара а до тражних 300.000,00 динара и износ од 270.000,00 динара на име претрпљеног страха, односно разлику између досуђених 30.000,00 динара а до тражених 300.000,00 динара. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 184.100,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до исплате, под претњом извршења. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за законску затезну камату на трошкове парничног поступка од дана пресуђења па до дана извршности.

Против ове пресуде жалбе су благовремено изјавили тужилац и тужена и то тужилац побијајући је у ставу другом изреке, из свих законских разлога, а тужена у ставовима првом и трећем изреке, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да жалбе тужиоца и тужене нису основане.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битна повреда одредаба поступка из тачке 12 тог члана, на коју се неосновано жалбом тужене указује, с обзиром да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, па се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је повређен дана 10.7.2019. године за време поподневне шетње у Специјалној затворској болници, где се налази на издржавању мере безбедности обавезног лечења наркомана, а на основу пресуде Основног суда у Вршцу Кв 268/18 од 24.10.2018. године. Тужилац је погођен катанцем у главу и истог дана прегледала га је др ..., која је констатовала да је на темену са десне стране присутан оток светло црвене боје, димензија 5x7 центиметара, али да континуитет коже није нарушен, као и да је налаз по кожи тела и главе уредан. Даном 12.7.2019. године тужилац је прегледан у Ургентном центру, где му је констатована лака телесна повреда у погледу локалног нагњечења са огуљотином темено десно. Сведок ББ, радник службе обезбеђења Специјалне затворске болнице, потврдио је да је тужилац повређен током шетње, на шеталишту Специјалне затворске болнице и да је поред њега пронађен катанац дужине 1-2 метра, жуте боје. Шеталиште се налази између зграда које имају по четири спрата, с тим што су на првом и другом спрату смештене просторије Окружног затвора, а на трећем и четвртном просторије Специјалне болнице. Из налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра др Данила Пејовића од 1.6.2021. године, утврђено је да је тужилац трпео примарни (егзистенцијални) страх,

односно страх у моменту повреде главе, благог интензитета, у трајању од неколико минута, те да је након тога трпео секундарни страх, слабог интензитета у трајању од неколико дана, а што се повезује са медицинским третманом, јер је третиран благим аналгетицима уз мировање. Ни примарни ни секундарни страх није оставио последице на психосоматско здравље тужиоца. Из налаза и мишења судског вештака др Срећка Босића, хирурга, од 24.12.2021. године, утврђено је да је тужилац услед нанете повреде трпео болове јаког интензитета у свеукупном трајању од 20 минута и недуго потом у првих неколико сати по повређивању, болове средњег интензитета трпео је у укупном трајању од пет сати, почевши недуго по настанку повреде па до дан, два од повређивања. Ове болове је трпео спонтано као изоловане болове средњег интензитета, или после болова јаког интензитета. Болове слабог интензитета трпео је повремено у периоду до 5 дана по повређивању, као болове у времену између болова јаког и средњег интензитета или самостално као болове слабог интензитета. Судски вештак Срећко Босић је изјашњавајући се на примедбе тужене приликом саслушања навео да се у конкретном случају ради о лакој телесној повреди у моменту повређивања, која касније није доводила у питање живот повређеног, те да и лаке телесне повреде могу да дају интензитет и дужину трајања, како је утврђено у налазу. Остао је у свему при свом налазу и мишљењу јер је исти дао на основу писаних доказа, односно медицинске документације у списима у којој је наведено да се приликом првог прегледа не констатују повреде меких ткива поглавине, а што се констатује приликом наредног прегледа пацијента у Ургентном центру. Судски вештак није непосредно обављао преглед пацијента јер то није било неопходно, с обзиром на врсту повреде и постојање медицинске документације у списима. Приликом давања налаза и мишљења имао је у виду и осталу медицинску документацију и то ренгенски снимак, снимак скенером, преглед неуролога и неурохирурга, односно њихове извештаје.

Полазећи од напред наведеног, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев делимично основан, па је применом одредби чланова 172 став 1 и 200 став 1 и 2 Закона о облигационим односима, одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде. Првостепени суд је оценио да је тужена објективно одговорна за насталу штету јер је учинила пропуст у организацији шетње затвореника, не спречивши да опасна ствар-катанац, дође у посед неког од затвореника који је са прозора павиљона погодио тужиоца у главу, па је дошло до штетног догађаја, односно повређивања тужиоца. Одмеравајући висину новчане накнаде, првостепени суд је ценио све околности случаја, а нарочито јачину и трајање физичког бола и страха код тужиоца, које је претрпео услед задобијених повреда, а што је утврђено налазима и мишљењима судских вештака које је првостепени суд прихватио као објективне, стручне и аргументоване. Првостепени суд је при одмеравању висине накнаде нематеријалне штете водио рачуна о објективним околностима, као што је величина фактички нанете штете, које се манифестује у интензитету и временском трајању наступелог страха. На износе досуђене ставом првим изреке побијане пресуде, првостепени суд је тужиљи досудио и законску затезну камату почев од 12.5.2023. године, као дана пресуђења, имајући у виду да је то дан када је утврђена висина накнаде штете, па до коначне исплате.

Преко досуђених, па до тражених износа накнаде нематеријалне штете, на име претрпљених физичких болова и претрпљеног страха, првостепени суд је одбио захтев тужиоца као неоснован, оцењујући да би досуђивање већих износа било неспојиво са

природом и друштвеном сврхом правичне новчане накнаде, како то прописује члан 200 став 2 Закона о облигационим односима.

Дате разлоге првостепеног суда као правилне, аргументоване и на закону засноване прихвата и овај суд, као другостепени.

Супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд оценио да постоји објективна одговорност тужене за накнаду нематеријалне штете коју је тужилац претрпео, а из разлога што се сматра да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете. За штету од опасне ствари одговара њен ималац, док за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави. Одговорност за штету од опасне ствари не темељи се на кривици, већ на створеном ризику, па је за остваривање права на накнаду штете довољно да оштећени докаже да је претрпео штету и да она потиче од опасне ствари. У конкретном случају, постоји узрочно-последична веза између ударца тужиоца у главу катанцем и задобијене повреде, па је тужена одговорна за проузроковану штету сходно одредби члана 172 Закона о облигационим односима, како правилно закључује и првостепени суд. Чињеница је да је до повреде тужиоца дошло услед ударца катанцем у главу (који је и пронађен на месту повређивања), а тужена није поткрепила доказима своје тврдње да је повреда резултат самоповређивања тужиоца. Тужена није доказала ни да је предузела све мере у погледу обезбеђивања самог шеталишта, односно није доказала да постоји допринос тужиоца настанку штете и сходно томе подељена одговорност у смислу одредбе члана 192 Закона о облигационим односима.

Неосноване су и примедбе тужене у жалби у погледу обављених вештачења, с обзиром да су судски вештаци приликом саслушања отклонили све примедбе које су парничне странке изнеле током поступка, а тужена уколико је била незадовољна обављеним вештачењем могла је да сходно одредби члана 271 Закона о парничном поступку предложи ново вештачење, што она није учинила.

Правилно је првостепени суд, имајући у виду све околности случаја, врсту и природу повреде тужиоца, интензитет и дужину трајања претрпљених физичких болова и страха, применом одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим односима, тужиоцу за наведене видове нематеријалне штете досудио износе правичне накнаде у време пресуђења. Наиме, досуђени износи, по оцени Апелационог суда, представљају правичну новчану накнаду која има за циљ да се тужиоцу пружи одговарајућа сатисфакција према значају повређеног добра, јер управо из одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим односима произилази да смисао, циљ и сврха новчане накнаде нематеријалне штете није да се штета отклони, већ да се оштећеном лицу омогући да прибави одређена материјална добра која ће му помоћи да донекле лакше савлада болове и патње које је претрпело услед повређивања.

Стога су неосновани жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд пропустио да правилно примени материјално право и то одредбу члана 200 Закона о облигационим односима, досуђујући тужиоцу непримерено ниске износе. Досуђивање већих износа било би неспојиво са природом и друштвеном сврхом накнаде штете, а приликом одређивања висине накнаде мора се водити рачуна о значају повређеног

добра и циљу коме накнада служи.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, првостепени суд је приликом обрачуна трошкова поступка погрешно тужиоцу обрачунао трошкове на име судске таксе на тужбу и пресуду, с обзиром да се ради о спору за накнаду нематеријалне штете у коме се успех тужиоца у парници у смислу одредбе члана 153 став 2 Закона о парничном поступку утврђује према висини новчаног потраживања са којим је успео у парници, а то је у овом случају износ од 100.000,00 динара. указује Сходно томе, тужиоцу поред трошкова правилно обрачунатих према тарифном броју 13 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (за састав тужбе и два образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, за заступање од стране пуномоћника из реда адвоката на четири одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за заступање од стране пуномоћника из реда адвоката на три неодржана рочишта у износу од по 6.000 динара и на име трошкова вештачења у износу од 26.500,00 динара), припадају и трошковини у висини судске таксе на тужбу и пресуду у износу од по 5.900,00 динара, укупно 125.300,00 динара, а све према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења, с тим да је тужиоцу правилно на трошкове поступка досуђена законска затезна камата од наступања услова за извршност па до исплате у смислу чл. 277 и 324 ЗОО.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход жалбеног поступка, Апелациони суд је одбио захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је на основу одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Весна Целетовић Цуцић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић